

Кузнецов Д. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

АНАЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасній економічній системі забезпечення фінансової стійкості підприємства стає одним із ключових завдань управління, адже саме від її рівня залежить можливість стабільного функціонування та реалізації довгострокових цілей. Постійні коливання ринкових умов, посилення конкуренції та зростання ризиків вимагають застосування комплексних аналітичних методів, що дозволяють своєчасно оцінювати фінансові показники, визначати фактори впливу та формувати ефективні стратегічні рішення. Тому дослідження аналітичних підходів до формування стратегії фінансової стійкості є актуальним і необхідним для підвищення результативності фінансового управління на підприємствах.

Фінансова стійкість підприємства виступає базовим індикатором його економічної надійності, здатності підтримувати стабільний розвиток та протидіяти дестабілізуючим факторам внутрішнього і зовнішнього середовища. У сучасних умовах ринкової невизначеності та глобальних викликів, формування ефективної стратегії фінансової стійкості потребує застосування системи аналітичних підходів, що поєднують кількісні та якісні методи фінансового аналізу [2].

Вітчизняні та зарубіжні науковці наголошують, що фінансова стійкість є результатом узгодженої взаємодії прибутковості, ліквідності, платоспроможності й ділової активності підприємства. Її рівень формується під впливом зовнішніх макроекономічних факторів, структури капіталу, політики управління активами і зобов'язаннями, а також ефективності використання фінансових ресурсів [1]. Для оцінювання фінансової стійкості традиційно застосовують коефіцієнтний підхід, який передбачає аналіз співвідношення власного і позикового капіталу, рентабельності, платоспроможності та оборотності активів. Такий підхід забезпечує кількісну оцінку фінансового стану, однак не завжди враховує динаміку змін і якісні чинники впливу.

Більш комплексну характеристику надає інтегральний підхід, заснований на побудові узагальненого показника фінансової стійкості шляхом нормалізації

та вагового оцінювання ключових фінансових коефіцієнтів [5]. Цей метод дозволяє сформуванню узагальненої оцінки рівня фінансової стабільності, здійснити між-підприємницьке порівняння або простежити динаміку фінансового розвитку у часі. Разом з тим, факторний аналіз дозволяє ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки між окремими показниками, визначити вагомість впливу прибутку, структури капіталу, обсягів реалізації та оборотності активів на фінансову рівновагу підприємства [3].

Особливе значення у процесі формування стратегії фінансової стійкості має стратегічно-аналітичний підхід, який базується на застосуванні методів SWOT, PEST і GAP-аналізу. Він дає змогу врахувати не лише внутрішні резерви підприємства, а й вплив зовнішнього середовища – рівень конкуренції, зміни податкового законодавства, валютні коливання, макроекономічні тенденції [4]. Такий підхід забезпечує узгодженість коротко- та довгострокових цілей фінансового управління, дозволяє сформуванню стратегічних напрямів підвищення автономії, рентабельності та платоспроможності.

У сучасних умовах цифрової економіки все більшого значення набуває інноваційно-аналітичний підхід, який передбачає використання технологій Business Intelligence, ERP-систем, аналітики великих даних і прогнозного моделювання. Завдяки цим інструментам підвищується точність фінансового аналізу, знижується ризик суб'єктивних управлінських рішень та забезпечується оперативне реагування на зміни ринкових умов [2]. Таким чином, формування стратегії фінансової стійкості має ґрунтуватися на поєднанні класичних і сучасних аналітичних методів, що дозволяє не лише визначити поточний стан, а й спрогнозувати майбутні тенденції розвитку підприємства.

Застосування комплексного підходу до аналізу фінансової стійкості створює основу для розроблення ефективної стратегії, спрямованої на зміцнення конкурентоспроможності, зростання капіталізації та підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Аналітичні інструменти, що інтегрують кількісні показники та стратегічні оцінки, забезпечують системність у прийнятті управлінських рішень, оптимізацію фінансових потоків і мінімізацію ризиків [1]. В умовах трансформації економічного середовища фінансова стійкість постає не лише як результат ефективного менеджменту, а й як стратегічна мета, досягнення якої визначає здатність підприємства до довготривалого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ : Ніка-Центр, 2021. 488 с.
2. Васильєва Т. А., Сосновська О. О. Аналітичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства в умовах цифрової економіки. *Економіка і держава*. 2023. № 5. С. 45-49.
3. Діденко Л. М., Чуб Н. О. Стратегічне управління фінансовою стійкістю підприємств: аналітичні підходи та інструменти. *Бізнес Інформ*. 2024. № 2. С. 33-39.
4. Крамаренко Г. О. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства як елемент стратегічного аналізу. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1. С. 58-63.
5. Мартиненко В. І. Методологічні основи аналізу фінансової стійкості суб'єктів господарювання. *Фінанси України*. 2022. № 8. С. 72-81.
6. Гринько Т. В, Гвініашвілі Т. З., Конєв І. Є. Оцінка фінансового потенціалу підприємства в стратегічному управлінні. *Актуальні проблеми економіки*. 2023. № 9 (267). С. 40-48.

Лантух А. Т.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА
В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ:
ФІНАНСОВИЙ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ**

Повномасштабна військова агресія та пов'язана з нею економічна нестабільність поставили вітчизняні підприємства перед необхідністю одночасно вирішувати два взаємопов'язані завдання – зберегти фінансову платоспроможність та досягти прискореної адаптації до нових умов ведення бізнесу. Зруйновані логістичні ланцюги, нестабільність валютних курсів, критичне скорочення оборотного капіталу та масові кібернетичні загрози з боку агресора формують принципово нове середовище, в якому класичні фінансові моделі виявляються неповними. Водночас цифровізація бізнес-процесів відкриває можливості для операційної гнучкості та зниження витрат, тому дослідження фінансових та технологічних механізмів забезпечення стійкості підприємства є актуальним напрямом для теорії і практики управління.

Дана проблематика знаходить відображення у сучасних наукових дослідженнях. Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. [2] аналізують фінансову стійкість підприємств в умовах воєнного стану та пропонують адаптовані нормативи фінансових показників. Мельник Т. [3] досліджує стан підтримки бізнесу та акцентує на важливості цифрової трансформації як елементу кризової